

ДВЕ НОВИ ПУБЛИКАЦИИ ПО СРАВНИТЕЛНО СЛАВЯНСКО ЕЗИКОЗНАНИЕ

Рецензия¹

Елена Крейчова

Масариков университет, Бърно, Чехия

През 2019 година сравнителното славянско езикознание беше обогатено с две нови изключително задълбочени изследвания от областта на сравнителната славянска морфология на дългогодишния преподавател по чешки език в Софийския университет д-р Стилиян Стойчев: „Българският морфологичен резултатив и чешкият език или за съвременния български морфологичен резултатив и неговите функционални еквиваленти в съвременния чешки език“ и „Българският морфологичен релатив и чешкият език или за съвременния български морфологичен релатив и неговите функционални еквиваленти в съвременния чешки език“.

Общото, което обединява на пръв поглед двете монографии, респектиращи със своя обем, е детайлното представяне на езиковата асиметрия между чешки и български език на определени морфологични категории (резултатив и релатив), като те са представени с максимална изчерпателност, подкрепена с отлично познаване на съществуващата научна литература по темата не само в български и чешки, но и в общославянски контекст, с последователна и точно подбрана методология и не на последно място с голяма прецизност в терминологията. За първи път в славянското езикознание е представен контрастивно морфологичният резултатив и релатив в теоретична дълбочина, като авторът представя аргументирано и своето становище, посочвайки сходствата и различията между двата изследвани езика. Необходимо е да се посочи, че и двете публикации, въпреки че по своята същност и акцент са теоретични

¹Stoychev, Stiliyan. *Balgarskiyat morfologichen rezultativ i cheshkiyat ezik ili za savremenniya balgarski morfologichen rezultativ i negovite funktsionalni ekvivalenti v savremenniya cheshki ezik*. Izdatelstvo „Siluet“, Sofiya 2019. [Стойчев, Стилиян. *Българският морфологичен резултатив и чешкият език или за съвременния български морфологичен резултатив и неговите функционални еквиваленти в съвременния чешки език*. Издателство „Силует“, София 2019.]; Stoychev, Stiliyan. *Balgarskiyat morfologichen relativ i cheshkiyat ezik ili za savremenniya balgarski morfologichen relativ i negovite funktsionalni ekvivalenti v savremenniya cheshki ezik*. Izdatelstvo „Siluet“, Sofiya 2019. [Стойчев, Стилиян. *Българският морфологичен релатив и чешкият език или за съвременния български морфологичен релатив и неговите функционални еквиваленти в съвременния чешки език*. Издателство „Силует“, София 2019.]

граматични изследвания *par excellence*, те могат да послужат и на бъдещи и настоящи преводачи от чешки на български и от български на чешки, тъй като представят в детайли и проблемите на преводните еквиваленти на горепосочените морфологични категории, които могат да се реализират както на чисто морфологично, така и на лексикално, синтактично, дори текстово равнище. Именно установяването на чуждоезичната функционална еквивалентност е основният принос и на двете монографии – а то както в чисто теоретичен план, така и в плана на езиковата прагматика. Интересни и безспорно новаторски са наблюденията на автора относно вътрешноезиковата функционална еквивалентност и взаимна заменяемост на изследваните категории. Двете монографии като цяло или отделни техни части могат да бъдат успешно използвани и в процеса на обучение на български език за чехи и чешки език за българи, а то не само в процеса на подготовка на бъдещи преводачи, а и в самите часове по практически чешки/български, защото те представят (на висок, но разбираем научен стил) в пълнота двете наблюдавани морфологични категории – резултатив и релатив, чието усвояване от славяни, изучаващи друг славянски език, е само привидно лесно, а посочените монографии дават пълна представа за тяхната същност и възможни употреби.